

Wymagania Edukacyjne dla przedmiotu Rozród i inseminacja zwierząt w praktyce

Wymagania edukacyjne dla ocen śródrocznych i końcoworocznych.

P – wymagania podstawowe i PP – wymagania ponadpodstawowe opisane w podstawie programowej dla zawodu technik weterynarii.

Dział

Anatomia układu rozrodczego

Wymagania podstawowe (P)

- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego krowy i buhaja
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego krowy i buhaja
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego krowy i buhaja
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego klaczy i ogiera
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego klaczy i ogiera
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego klaczy i ogiera
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego lochy i knura
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego lochy i knura
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego lochy i knura
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego owcy i tryka
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego owcy i tryka
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego klaczy i ogiera
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego kozy i kozła
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego kozy i kozła
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego kozy i kozła
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego suki i psa
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego suki i psa
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego suki i psa
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego kotki i kota
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego kotki i kota
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego kotki i kota
- opisać budowę anatomiczną układu rozrodczego kury i koguta
- wskazać topografię elementów strukturalnych układu rozrodczego kury i koguta
- wskazać swoiste cechy gatunkowe budowy układu rozrodczego kury i koguta

Wymagania ponadpodstawowe (PP)

- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego krowy i buhaja na rysunkach, schematach – rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego klaczy i ogiera na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego krowy i buhaja
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego lochy i knura na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego lochy i knura
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego owcy i tryka na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego owcy i tryka
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego kozy i kozła, na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego koza i kozła
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego suki i psa, na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego suki i psa
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego kotki i kota, na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego kotki i kota
- rozpoznać narządy i struktury anatomiczne oraz topografię układu rozrodczego kury i koguta, na rysunkach, schematach
- rozpoznać na zwierzętach zewnętrzne struktury układu rozrodczego kury i koguta
- wypreparować narządy układu rozrodczego kury i koguta
- rozpoznać narządy układu rozrodczego kury i koguta na materiale prosektoryjnym

Porównanie budowy układów rozrodczych

Wymagania podstawowe (P)

- wymienić różnice gatunkowe w budowie układu rozrodczego krowy, owcy, kozy, klaczy, świni
- wymienić różnice gatunkowe w budowie układu rozrodczego suki i kotki
- wymienić różnice gatunkowe w budowie układu rozrodczego buhaja, tryka, kozła, ogiera, knura
- wymienić różnice gatunkowe w budowie układu rozrodczego psa i kota
- wymienić różnice gatunkowe w budowie układu rozrodczego ptaków i ssaków

Wymagania ponadpodstawowe (PP)

- wskazać elementy różnicujące budowę układu rozrodczego na rysunkach, modelach krowy, owcy, kozy, klaczy, świni
- wskazać elementy różnicujące budowę układu rozrodczego na rysunkach, modelach suki i kotki
- wskazać elementy różnicujące budowę układu rozrodczego na rysunkach, modelach buhaja, tryka, kozła, ogiera, knura

- wskazać elementy różnicujące budowę układu rozrodczego na rysunkach, modelach psa i kota
- wskazać elementy różnicujące budowę układu rozrodczego na rysunkach, modelach ptaków i ssaków

Rozród zwierząt

Wymagania podstawowe (P)

- określić kryteria doboru zwierząt gospodarskich (bydło, konie, świnie) do kojarzeń i krzyżowań
- przedstawić zasady przygotowania zwierząt gospodarskich i domowych do okresu rozrodczego (stanówki) i jego przebiegu
- podać definicje wskaźników określających płodność i plenność zwierząt gospodarskich
- rozpoznać typowe objawy rui u samic zwierząt gospodarskich i domowych
- rozpoznać typowe objawy popędu płciowego u samców zwierząt gospodarskich i domowych
- wskazać swoiste zachowanie płciowe samców poszczególnych gatunków zwierząt
- wymienić czynniki hamujące popęd płciowy
- określić wpływ kastrowania na zachowanie płciowe samców
- omówić znaczenie poszczególnych zmysłów w kształtowaniu się zachowania płciowego samca
- omówić zaburzenia zachowania płciowego u samic
- omówić zaburzenia zachowania płciowego u samca
- omówić zasady organizacji oraz niezbędne wyposażenie punktu kopulacyjnego
- opisać przebieg prawidłowo przebiegającego aktu krycia u zwierząt gospodarskich i domowych
- przedstawić wymagania weterynaryjne dla punktu kopulacyjnego dla zwierząt gospodarskich określone w przepisach prawa
- przedstawić zasady przechowywania i obiegu dokumentów potwierdzających krycie samic zwierząt gospodarskich i domowych

Wymagania ponadpodstawowe (PP)

- dobrać zwierzęta gospodarskie (bydło, konie, świnie) do kojarzeń i krzyżowań zgodnie z ustalonymi kryteriami doboru
- przedstawić schemat krzyżowania
- przygotować plany pokryć i porodów u samic zwierząt gospodarskich i domowych zgodnie z obowiązującymi zasadami
- zaplanować termin zasuszenia i porodu na podstawie terminu krycia lub sztucznego unasienniania oraz przeprowadzonej obserwacji
- zaplanować terminy krycia lub sztucznego unasienniania samic zwierząt gospodarskich i domowych na podstawie przyjętych norm, przebiegu porodu i stanu zdrowia
- wykorzystać informacje zawarte w dokumentacji hodowlanej zwierząt gospodarskich do planowania i prowadzenia rozrodu zwierząt
- zastosować przepisy prawa dotyczące hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich w zakresie wykonywanych czynności
 - obliczyć wskaźniki określające płodność i plenność zwierząt gospodarskich

- rozpoznać nietypowe objawy rui u samic zwierząt gospodarskich i domowych
- rozpoznać nietypowe objawy popędu płciowego u samców zwierząt gospodarskich i domowych
- omówić zachowanie płciowe samców ze zwróceniem uwagi na wykorzystanie samca do oddawania nasienia
- zaobserwować odruchy płciowe samca i porównać ze skalą libido samców
- rozpoznać zaburzenia zachowania płciowego u samca
- rozpoznać zaburzenia zachowania płciowego u samic
- wskazać optymalny termin krycia na podstawie zaobserwowanych objawów rui
- skontrolować prawidłowość przebiegu aktu krycia u zwierząt gospodarskich i domowych, porównując go z przebiegiem fizjologicznym
- zaplanować punkt kopulacyjny dla zwierząt
- wypełnić prawidłowo, czytelnie i zgodnie z instrukcją druki dokumentów potwierdzających krycie samic zwierząt
- zastosować zasady przechowywania i obiegu dokumentów potwierdzających krycie samic zwierząt gospodarskich i domowych
- omówić czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe występujące podczas kontaktu ze zwierzętami
- wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu czynników szkodliwych, niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka podczas kontaktu ze zwierzętami
- przedstawić zasady postępowania w przypadku wystąpienia odzwierzęcej choroby zawodowej,

Inseminacja zwierząt

Wymagania podstawowe (P)

- wymienić sprzęt, narzędzia i materiały aktualnie stosowane w sztucznym unasiennianiu krów
- wymienić sprzęt, narzędzia i materiały aktualnie stosowane w sztucznym unasiennianiu loch
- określić cel przeprowadzenia wywiadu inseminacyjnego z posiadaczem zwierzęcia
- zaplanować wywiad inseminacyjny z posiadaczem krowy
- zaplanować wywiad inseminacyjny z posiadaczem lochy
- zastosować zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku pracy
- podać zasady transportu nasienia buhaja
- podać zasady przechowywania nasienia buhaja
- podać zasady transportu nasienia knura
- podać zasady przechowywania nasienia knura
- wymienić aktualnie stosowane metody unasienniania krów
- wymienić aktualnie stosowane metody unasienniania loch

- dobrać sprzęt i materiały niezbędne do wykonania zabiegu sztucznego unasienniania krowy, poszczególnymi aktualnie stosowanymi metodami
 - omówić oznakowanie dawek inseminacyjnych (słomek)
 - określić właściwości ciekłego azotu
 - wymienić zagrożenia występujące przy pracy z ciekłym azotem
 - wymienić zasady postępowania przy pracy z ciekłym azotem
 - wymienić elementy budowy kontenera do przechowywania nasienia w ciekłym azocie
 - podać zasady przechowywania nasienia w kontenerze
 - wymienić rodzaje uszkodzeń kontenera i podaje ich objawy
 - omówić wpływ rozmrażania na wartość biologiczną nasienia
 - wymienić czynności wykonywane podczas zabiegu unasienniania krowy
 - wymienić czynności wykonywane po zabiegu unasienniania
 - dobrać sprzęt i materiały niezbędne do wykonania zabiegu sztucznego unasienniania lochy, poszczególnymi aktualnie stosowanymi metodami
 - omówić oznakowanie dawek inseminacyjnych (blistrów i innych aktualnie stosowanych)
 - wymienić czynności wykonywane podczas zabiegu unasienniania lochy
- podać zasady prowadzenia dokumentacji związanej z wykonywaniem zabiegów sztucznego unasienniania krów i loch
- podać zasady obiegu i przechowywania dokumentacji **Wymagania**

ponadpodstawowe (PP)

- rozpoznać sprzęt, narzędzia i materiały aktualnie stosowane w sztucznym unasiennianiu krów
- rozpoznać sprzęt, narzędzia i materiały aktualnie stosowane w sztucznym unasiennianiu loch
- właściwie zinterpretować mowę ciała w komunikacji,
- zastosować aktywne metody słuchania,
- udzielić odpowiedzi językiem zrozumiałym, odpowiednim do sytuacji,
- współpracować z przedstawicielami innych zawodów w zakresie ochrony zdrowia publicznego,
- przeprowadzić wywiad inseminacyjny z posiadaczem krowy, zgodnie z obowiązującymi kryteriami – przeprowadzić wywiad inseminacyjny z posiadaczem lochy, zgodnie z obowiązującymi kryteriami
- podjąć decyzje dotyczące unasienniania krowy, na podstawie przeprowadzonego wywiadu inseminacyjnego, objawów rui i przeprowadzonego badania
- podjąć decyzje dotyczące unasienniania lochy, na podstawie przeprowadzonego wywiadu inseminacyjnego, objawów rui i przeprowadzonego badania rektalnego lub badań dodatkowych
- wykonać badanie rektalne
- wykonać badanie USG

- przetransportować nasienie buhaja zgodnie z określonymi warunkami weterynaryjnymi
- przetransportować nasienie knura zgodnie z określonymi warunkami weterynaryjnymi
- przechować nasienie buhaja i knura zgodnie z określonymi warunkami weterynaryjnymi – przechować nasienie buhaja i knura zgodnie z określonymi warunkami weterynaryjnymi
- omówić aktualnie stosowane metody i techniki unasienniania krów
- omówić aktualnie stosowane metody i techniki unasienniania loch
- omówić budowę kontenera do przechowywania nasienia w ciekłym azocie
- omówić prawidłowe użytkowanie kontenerów
- sprawdzić prawidłowo poziom azotu w kontenerze, z zachowaniem zasad bhp
- wykonać zabieg unasienniania krowy aktualnie stosowanymi technikami zgodnie z instrukcją postępowania
- omówić zasady bezpiecznego wykonania zabiegu u krów niespokojnych
- wymienić najczęściej popełniane błędy w technice unasienniania krów
- zorganizować stanowisko do wykonywania inseminacji, zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- dobrać sprzęt, narzędzia i materiały do zorganizowania stanowiska do inseminacji,
- monitorować sprawność sprzętu oraz instalacji elektrycznej na stanowisku pracy,
- wykonać zabieg unasienniania lochy aktualnie stosowanymi metodami i technikami zgodnie z instrukcją postępowania
- wymienić najczęściej popełniane błędy w technice unasienniania loch
- dobrać środki ochrony indywidualnej do inseminacji
- wypełnić prawidłowo i czytelnie dokumentację związaną z wykonywaniem zabiegów sztucznego unasienniania krowy i lochy
- przestrzegać zasad obiegu dokumentacji
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa podczas przetwarzania i przesyłania danych osobowych,
- przechować dane osobowe klientów zgodnie z przepisami prawa,
- przedstawić konsekwencje wynikające z naruszenia tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy,
- omówić znaczenie przestrzegania zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zada zawodowych,

Opieka nad samicami zwierząt w okresie ciąży, w czasie porodu i w okresie poporodowym

Wymagania podstawowe (P)

- opisać fizjologiczne objawy ciąży u samic zwierząt gospodarskich i zwierząt domowych

- przedstawić zasady opieki nad ciężarną samicą zwierząt gospodarskich i domowych z uwzględnieniem zdrowia samicy oraz rozwijającego się płodu
- wymienić metody rozpoznawania ciąży u zwierząt gospodarskich i domowych
- wymienić materiały i sprzęt diagnostyczny
- uzasadnić konieczność maksymalnego wykorzystania umiejętności zawodowych, w celu podwyższenia jakości opieki weterynaryjnej, dobrostanu zwierząt i zdrowia publicznego,
- opisać fizjologiczne objawy porodu u samic zwierząt gospodarskich i zwierząt domowych
- dobrać sprzęt, narzędzia i środki niezbędne do rodzaju udzielanej pomocy podczas porodu niewymagającego cięcia płodu lub zabiegu chirurgicznego, u różnych gatunków zwierząt
- przygotować zestaw narzędzi i środków niezbędnych do wykonania zabiegów położniczych podczas trudnego porodu u samic różnych gatunków zwierząt
- określić wskazania do udzielenia pomocy porodowej
- wymienić czynności i zasady asystowania lekarzowi weterynarii podczas wykonywania zabiegów położniczych w trakcie trudnego porodu u samic różnych gatunków zwierząt,
- wymienić najczęściej występujące w okresie okołoporodowym schorzenia samic zwierząt gospodarskich i domowych
- wymienić najczęściej występujące schorzenia noworodków zwierząt gospodarskich i domowych
- ocenić warunki dobrostanu samic i noworodków na podstawie porównania ich z obowiązującymi normami

Wymagania ponadpodstawowe (PP)

- przygotować samicę do wykonania badania diagnostycznego ciąży
- przygotować materiały i sprzęt potrzebny do wykonania badania diagnostycznego
- rozpoznać lub wykluczyć ciążę u zwierząt gospodarskich i domowych aktualnie stosowanymi metodami i technikami
- rozpoznać prawidłowe i nieprawidłowe ułożenia, położenia i postawy płodów u samic zwierząt gospodarskich i domowych
- zaobserwować podczas porodu istotne objawy służyć ocenie przebiegu porodu
- wyciągnąć wnioski z przeprowadzonej obserwacji
- sklasyfikować poród jako fizjologiczny lub patologiczny, na podstawie obserwacji przebiegu jego kolejnych etapów
- omówić techniki repozycji płodu
- udzielić pomocy porodowej podczas porodu niewymagającego cięcia płodu lub zabiegu chirurgicznego u zwierząt gospodarskich i domowych z zastosowaniem właściwej techniki i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
- asystować lekarzowi weterynarii podczas wykonywania zabiegów położniczych w trakcie trudnego porodu u samic różnych gatunków zwierząt, według ustalonych zasad

- uzasadnić celowość planowania pracy zespołu wykonującego przydzielone zadania pomocy porodowej
- zaplanować wykonanie zadania w określonym czasie,
- wyznaczyć jasno określone cele pracy zespołu w udzielaniu pomocy porodowej
- przeanalizować kompetencje poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania,
- dobrać członków do zespołu zgodnie z ich kompetencjami,
- opisać zakres obowiązków kierownika zespołu realizującego przydzielone zadanie,
- wyznaczyć kolejne etapy pracy zespołu wykonującego przydzielone zadanie,
- kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy,
- ocenić przebieg wykonywanego zadania, wyciąga wnioski i dokonuje zmian w jego przebiegu,
- zmotywować członków zespołu do efektywnego wykonywania przydzielonych zadań,
- przewidzieć konsekwencje podejmowanych decyzji w kierowaniu pracy zespołu,
- podać przykłady wpływu postępu technicznego na doskonalenie jakości pracy w zawodzie,
- wyszukać informacje na temat stosowanych rozwiązań technicznych i organizacyjnych poprawiających warunki i jakość pracy.
- wskazać argumenty za i przeciw wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych w wykonywanej pracy,
- podać przykłady wpływu właściwej i niewłaściwej organizacji pracy zespołu na osiągnięte efekty,
- zaplanować wyposażenie stanowiska pracy w nowoczesne rozwiązania techniczne (sprzęt, narzędzia).
- wdrożyć algorytm postępowania z noworodkami zwierząt gospodarskich i domowych bezpośrednio po porodzie
- omówić najczęściej występujące w okresie okołoporodowym schorzenia samic zwierząt gospodarskich i domowych
- wymienić najczęściej występujące schorzenia noworodków zwierząt gospodarskich i domowych
- udzielić pierwszej pomocy w najczęściej występujących schorzeniach samic w okresie okołoporodowym, różnych gatunków zwierząt, zgodnie z ustalonymi procedurami
- udzielić pierwszej pomocy w najczęściej występujących schorzeniach noworodków różnych gatunków zwierząt, zgodnie z ustalonymi procedurami
- wykazać zależność między warunkami utrzymania i żywienia samic zwierząt gospodarskich i domowych w okresie okołoporodowym a ich zdrowiem
- określić możliwości wykorzystania własnej kreatywności w wykonywaniu zadań zawodowych,

- działać w sytuacji zmiany (np. warunków pracy, stanu pacjenta, metod i technik wykonywania czynności, sprzętu, materiałów, środków stosowanych w realizacji zadań zawodowych, czynników pozazawodowych),
- opisać umiejętności i kompetencje zawodowe,
- uzasadnić znaczenie kształcenia ustawicznego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych,
- zaplanować ścieżkę własnego rozwoju na podstawie analizy własnych kompetencji i umiejętności zawodowych,
- dobrać formy doskonalenia zawodowego do swoich potrzeb i możliwości,